

Liepājas Kristīgā pirmsskolas izglītības iestāde

Celmu iela 4, Liepāja, LV-3405, tālr. +371 63441699, kristigais@liepaja.edu.lv, www.kristigais.liepaja.edu.lv

APSTIPRINĀTS

ar Liepājas Kristīgās pirmsskolas izglītības iestādes

vadītājas Ingas Veikēnieces rīkojumu

Nr.3-i 17.01.2020

ATBALSTA KOMANDAS DARBĪBAS REGLAMENTS

Liepājā

Izdots saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 72.panta 1.daļas 2.punktu

un Vispārējās izglītības likuma 10.panta 3.daļas 2.punktu

1. Vispārējie noteikumi

1. Atbalsta komandas darbības reglaments (turpmāk – Reglaments) nosaka atbalsta komandas darbības mērķi, uzdevumus un vispārējos atbalsta komandas darba organizācijas principus.
2. Atbalsta komanda savā darbā ievēro Latvijas Republikas likumus un citus normatīvos dokumentus, kas attiecas uz atbalsta komandas dalībnieku profesionālo darbību.

2. Atbalsta komandas sastāvs

3. Atbalsta komanda šī Reglamenta izpratnē ir speciālistu grupa, kas savas kompetences ietvaros Liepājas Kristīgajā pirmsskolas izglītības iestādē turpmāk – Kristīgā pii) veic pedagoģiskās, psiholoģiskās un sociālās palīdzības koordinēšanu un nodrošināšanu izglītojamiem, iesaistot viņu vecākus, pedagogus, izglītības iestādes darbiniekus.
4. Atbalsta komandu izglītības iestādē izveido un tās sastāvs ir maināms ar iestādes vadītāja rīkojumu.
5. Atbalsta komandā tiek iekļauti: iestādes vadītājs, vadītāja vietnieks izglītības jomā, skolotājs, sociālais pedagogs, speciālais pedagogs(pieaicināts no Liepājas Izglītības pārvaldes Attīstības centra) logopēds, medicīnas māsa, vecāki.
6. Atbalsta komanda uz savām sanāksmēm pēc nepieciešamības var pieaicināt citus konsultantus, kuru darbs saistīts ar atbalsta komandas izskatāmo jautājumu darba specifiku.

3. Atbalsta komandas mērķis, darba uzdevumi un darbības mērķgrupa

7. Atbalsta komandas mērķis ir nodrošināt sistemātisku pedagoģisku, psiholoģisku, sociālu atbalstu izglītojamiem, viņu vecākiem, pedagogiem, sekmējot izglītojamo iekļaušanu izglītības procesā, kā arī informēt pedagogus un izglītojamo vecākus par iekļaujošās izglītības jautājumiem.
8. Atbalsta komandas galvenie uzdevumi:
 - 8.1. koordinēt izglītojamo pedagoģiskās, psiholoģiskās un sociālās izpētes darbu izglītības iestādē;
 - 8.2. izstrādāt, īstenot un izvērtēt izglītojamo individuālos izglītības programmas apguves plānus;
 - 8.3. divas reizes mācību gadā izvērtēt izglītojamo mācību sasniegumu attīstības dinamiku pēc izglītības iestādē izstrādātajiem kritērijiem;

- 8.4. sniegt priekšlikumus izglītojamajiem, viņu vecākiem, pedagogiem, iestādes darbiniekiem problēmsituāciju risināšanā;
- 8.5. sadarboties ar citām valsts un pašvaldību institūcijām;
- 8.6. apkopot informāciju, analizēt komandas darba pieredzi.
9. Atbalsta komandas iespējamās darbības mērķgrupas:
 - 9.1. izglītojamie ar speciālām vajadzībām;
 - 9.2. izglītojamie, kuriem atbalsta komanda vai pedagogs konstatējis atbalsta pasākumu nepieciešamību izglītības programmas apguvei;
 - 9.3. izglītojamie, kuriem novērotas uzvedības problēmas;
 - 9.4. izglītojamie, kuriem ir adaptācijas grūtības un kuri ar ģimenēm kādu laiku dzīvojuši ārvalstīs, kā arī izglītojamiem no citu valstu pilsoņu ģimenēm;
 - 9.5. izglītojamie, kuru izglītības programmas apguve ir pagarināta par vienu gadu saskaņā ar vecāku vēlmēm un ģimenes ārsta vai psihologa atzinumu atbilstoši Vispārējās izglītības likuma 20.panta2.punktam;

4. Atbalsta komandas darba procesa organizēšana

10. Atbalsta komandas sēdes notiek pēc pedagogu rakstiska pieteikuma. Tās tiek protokolētas.
11. Atbalsta komandas sēdēs izskata jautājumus par atbalsta nodrošināšanu izglītojamam izglītības iestādē, koordinējot sadarbību starp tās dalībniekiem. Ja atbalsta komanda kādā jautājumā nav kompetenta palīdzēt, izglītojamā vecākiem tiek noteikts vērsties pie atbilstoša speciālista.
12. Izglītības iestādes vadītājs, saņemot iesniegumu, uzaicina uz sēdi izglītojamā pedagogu/s, kurš pieteicis problēmsituāciju, izglītojamā vecākus. Sēdē tiek uzklautas visas iesaistītās puses un atbalsta komandas speciālisti piedāvā vēlamākos palīdzības veidus.
13. Turpmākā darba gaitā atbalsta komandas dalībnieki turpina strādāt ar konkrēto izglītojamo, kopīgi meklējot risinājumus, kā arī vērojot un analizējot konkrēto izglītojamo ikdienas mācību darbā. Pēc vajadzības organizē atkārtotu tiekšanos ar izglītojamā vecākiem.
14. Kārtējā sēdē tiek pārrunāta un analizēta iepriekšējā reizē pieņemto lēmumu izpilde un ietekme uz izglītojamo.

5. Speciālistu kompetences atbalsta komandā

15. Katram no atbalsta komandas speciālistiem ir savas kompetences, kuras tiek izmantotas atbalsta komandas darbā:

15.1. Atbalsta komandas vadītājs(iestādes vadītājs):

15.1.1. koordinē atbalsta komandas darbu un sēdes;

15.1.2.apkopo un izvērtē informāciju par izglītības procesa organizāciju un atbalstu izglītojamam, kuram nepieciešama palīdzība.

15.2. Administrācijas pārstāvis (vadītāja vietnieks izglītības jautājumos):

15.2.1.sniedz informāciju par audzināšanas un mācību jautājumiem;

15.2.2.veic mācību sasniegumu analīzi un dinamiku konkrētam gadījumam;

15.2.3.sniedz atbalstu pedagogiem izglītojamā individuālo plānu izveidē;

15.2.4.sniedz priekšlikumus mācību procesa (t.sk. audzināšanas) organizēšanai izglītojamajiem ar mācīšanās grūtībām, uzvedības traucējumiem un adaptācijas grūtībām.

15.3. Sociālais pedagogs:

15.3.1.prognozē iespējamās grūtības mācībās un saskarsmē nelabvēlīgu sociālu apstākļu gadījumā, plāno nepieciešamo atbalstu situācijas uzlabošanai;

15.3.2.sadarbojas ar valsts un nevalstiskajām institūcijām izglītojamo sociālo vajadzību nodrošināšanā;

15.3.3.konsultē pedagogus, izglītojamos un viņu vecākus bērnu tiesību aizsardzības jautājumos;

15.3.4.sniedz konsultācijas pedagogiem un vecākiem par izglītojamiem, kuriem ir uzvedības traucējumi.

15.4. Speciālais pedagogs:

15.4.1. izvērtē izglītojamo speciālās vajadzības un mācīšanās grūtības, iesaka palīdzības veidus;

15.4.2. veic korekcijas darbu individuāli vai grupās, palīdz veiksmīgāk iekļauties mācību procesā;

15.4.3. konsultē izglītojamo vecākus un pedagogus par specifiskiem mācīšanās traucējumiem un palīdzības iespējām.;

15.5. Logopēds:

- 15.5.1. veic bērnu valodas traucējumu diagnostiku un korekciju;
- 15.5.2. konsultē pedagogus un vecākus par korekcijas darba norisi;
- 15.5.3. sagatavo rakstisku atzinumu par izglītojamā runu un valodu, ja izglītojamais apmeklēs pedagoģiski medicīnisko komisiju vai citas nepieciešamības gadījumā;

15.6. Pedagogi:

- 15.6.1. informē (mutiski un rakstiski) atbalsta komandas speciālistus par radušos problēmu vai jautājumu, kurā viņam nepieciešama palīdzība;
- 15.6.2. analizē situāciju kopā ar atbalsta komandas speciālistiem, piedāvā savus problēmas risināšanas veidus, aktīvi iesaistās lēmumu pieņemšanā, rekomendāciju izstrādāšanā, vienojas par turpmāko sadarbību, izstrādāto rekomendāciju izpildi noteiktajā termiņā;
- 15.6.3. vienojas par turpmāko sadarbību ar atbalsta komandu un izglītojamā vecākiem;
- 15.6.4. piedalās izglītības iestādes informācijas sagatavošanā par izglītojamā mācīšanās prasmju apguvi un uzvedības traucējumiem, ja izglītojamais apmeklēs pedagoģiski medicīnisko komisiju vai citas nepieciešamības gadījumā.

15.7. Medicīnas māsa:

- 15.7.1. informē atbalsta komandas speciālistus par izglītojamo veselības stāvokli;
- 15.7.2. informē par iespējamo veselības traucējumu ietekmi uz izglītības procesu;
- 15.7.3. izstrādā ieteikumus pedagogiem un konsultē vecākus.

15.8. Vecāki:

- 15.8.1. izsaka savu viedokli, jautājumus, vēlmes un intereses bērnu izglītošanas jautājumos, uzklausa komandas speciālistu ieteikumus;
- 15.8.2. pārrunā ar atbalsta komandu izglītojamā attīstību, mācību sasniegumus un/vai uzvedības problēmas, iesaistās lēmumu pieņemšanas procesā;
- 15.8.3. vienojas kā vecāki atbalstīs bērnu mācību procesā, kāda būs vecāku atbildība un pienākumi iespējamo problēmu risināšanā (papildu speciālistu konsultāciju apmeklējumi, turpmākais saziņas veids u.c.)

15.9. Visi atbalsta komandas dalībnieki:

- 15.9.1. savā darbā ievēro ētikas normas un konfidencialitāti attiecībā uz informāciju, kas ir saistīta ar izglītojamo un iegūto informāciju atbalsta komandas darbā;
- 15.9.2. sadarbojas atbalsta komandas darbā, sniedz viens otram nepieciešamo informāciju un rekomendācijas izglītības procesa organizēšanā;
- 15.9.3. sagatavo ieteikumus atbilstoši savai kompetencei balstoties uz faktiem;

- 15.9.4. piedalās individuālo izglītības programmas apguves plānu vai atbalsta pasākumu plānu sastādīšanā un īstenošanā, kā arī mācību sasniegumu attīstības dinamikas izvērtēšanā;
- 15.9.5. sadarbojas ar pedagoģiski medicīnisko komisiju, Bērnu tiesību aizsardzības institūcijām u.c. organizācijām;
- 15.9.6. izpilda izglītības iestādes administrācijas un augstākstāvošu institūciju rīkojumus, noformē dokumentāciju atbilstoši iestādē noteiktajai kārtībai.

6. Veicamie pasākumi atbalsta saņemšanai un sniegšanai

- 16.1. Pedagoģs veic izglītojamā pedagoģisko izpēti, rakstiski fiksējot novērotās bērna uzvedības izpausmes 2- 3 mēnešus (novēro bērna spējas, intereses, vajadzības, izvērtē individuālas metodes, darba veidus un paņēmienus, vides ietekmi, veic sarunas ar vecākiem, speciālistiem, pedagogiem). Informē par situāciju iestādes vadītāju, vadītājas vietnieci izglītības jomā vai medicīnas māsu.
- 16.2. Pedagoģs iesniedz atbalsta komandas vadītājam rakstisku iesniegumu par atbalsta pasākumu nepieciešamību. Iesniegumā pedagoģs norāda ziņas par izglītojamo, apraksta situāciju, kuras risināšanā lūdz palīdzību un informē par savu veikto darbu situācijas uzlabošanā.
- 16.3. Atbalsta komandas dalībnieki iepazīstas ar pedagoģiskās izpētes informāciju, speciālistu sniegtajām rekomendācijām.
- 16.4. Atbalsta komandas vadītājs sasauc atbalsta komandas sapulci.
- 16.5. Atbalsta komanda plāno un izveido individuālo izglītības plānu atbilstoši izglītojamā vajadzībām un individuālajām spējām, ievērojot bērna pieredzi, kognitīvo procesu īpatnības, izglītības programmā izvirzītos mērķus un uzdevumus;
- 16.6. Individuālo izglītības plānu sastāda vienam mēnesim, atzīmē attīstības dinamiku un nepieciešamo uzdevumu korekciju.

Veicamo pasākumu shēma atbalsta pasākumu saņemšanai un sniegšanai

1.	PEDAGOGI VEIC IZGLĪTOJAMĀ PEDAGOĢISKO IZPĒTI	Pielikums Nr.1 “Uzvedības izpausmju vērojumu veidlapa”
2.	RAKSTA IESNIEGUMU IESTĀDES VADĪTĀJAI	Pielikums Nr.2 “Iesniegums”
3.	ATBALSTA KOMANDA IEPAZĪSTAS AR PEDAGOĢISKĀS IZPĒTES INFORMĀCIJU	
4.	TIEK ORGANIZĒTA ATBALSTA KOMANDAS SAPULCE	Pielikums Nr.3 “Sapulces protokols”
5.	SASTĀDA INDIVIDUĀLO IZGLĪTĪBAS PLĀNU	Pielikums Nr.4 “Individuālais izglītības plāns”

7. Individuālā izglītības plāna izveides un īstenošanas soļi

17. Individuālais izglītības plāns ir izglītojamā spējām un vajadzībām pielāgota izglītības procesa plānošana:

17.1. Informācijas apkopošana (dokumentācijas izpēte; informācija par izglītojamā intelektuālo un fizisko attīstību, mācīšanās prasmēm; sarunas ar vecākiem, pedagogiem, speciālistiem);

17.2. Informācijas izvērtēšana un darbības virziena noteikšana (precizē, kāds atbalsta pasākums nepieciešams; nosaka bērna stiprās puses un vajadzības attīstības jomā; izstrādā sadarbību ar speciālistiem, kuri sniegs palīdzību un precizē palīdzības veidu; nosaka atbildības sadali starp pedagogiem, vecākiem, speciālistiem);

17.3. Individuālā izglītības plāna izstrāde (izvirza konkrētus, aptveramus mērķus un uzdevumus noteiktam laika periodam; iekļauj speciālistu rekomendācijas; plāno individuālu mācību saturu; vienojas par sadarbību ar vecākiem; plānu apstiprina vadītāja, vadītāja vietnieks izglītības jomā vai metodiķis);

17.4. Individuālā plāna īstenošana (atbilst bērna individuālajām spējām un vajadzībām; iepazīstina un izsniedz vecākiem plāna kopiju; katra uzdevuma izpildi nodrošina ar konkrētām aktivitātēm; seko līdzi plāna izpildei; informē vecākus par paveikto, veiksmēm un grūtībām);

17.5. Individuālā plāna izvērtēšana, korekcija (pēc izstrādātajiem kritērijiem atzīmē attīstības dinamiku, pārskata metodes, darba paņēmienus, izvirzītos uzdevumus; pēc nepieciešamības plāno korekciju; veic piezīmes, atzīmējot izmaiņas.)

8. Atbalsts pozitīvai uzvedībai

18. Izglītojamo uzvedības noteikumus nosaka iekšējie kārtības noteikumi, pedagogi ar tiem iepazīstina izglītojamos mācību un audzināšanas procesa laikā bērniem saprotamā veidā, izmantojot atbalsta materiālus.

19. Pedagogi un darbinieki izglītojamās iepazīstina un palīdz apgūt noteiktu kārtību pirmsskolas iestādē, pieņemamus uzvedības modeļus, kā arī attīsta bērnu paškontroli, ņemot vērā bērnu vecumposmu īpatnības, izmantojot pozitīvas disciplinēšanas metodes.

Pozitīvas disciplinēšanas metožu piemēri

Disciplinēšanas metodes	
Skaidri saprotami noteikumi, dienas kārtība un paredzamas nepareizās uzvedības sekas.	Bērnam ir skaidri jāzina noteikumi. Tos ar bērnu izrunā, attēlo vai uzraksta, novieto redzamā vietā. Nosakot robežas un noteikumus, jāpārliedz, ka bērns tos saprot. Bērnam iepriekš jābūt informētam par sekām, ja noteikumi netiek ievēroti.
Pieaugušais kā rīcības paraugs	Bērns vislabāk mācās no tā, ko pieaugušais dara, nevis no tā, ko viņš saka. (Piemēram, “paldies” un “lūdzu” teikšana, atvainošānās, dusmošanās.) Demonstrē tādas īpašības, kādas vēlies ieadzināt bērnos!
Konsekvence	Visiem pieaugušajiem, kuri iesaistīti bērna audzināšanā, jāvienojas par vienādiem pamata noteikumiem – vienā veidā sekojot līdzi noteikumu ievērošanai un vienādi reaģējot uz nevēlamu uzvedību. Visiem pieaugušajiem savā starpā jāsadarbojas (pedagogiem, vecākiem, auklēm u.c.). Ja ir domstarpības vai pārpratumi pieaugušo starpā, mazākos bērnos var rasties apjukums un nedrošība, bet lielāki bērni to var izmantot, lai noteikumus neievērotu.
Bērna sagatavošana pārmaiņām un stresa situācijai	Jaunas situācijas un jaunas vietas bērnam var radīt grūtības, piemēram, nepazīstama ārsta apmeklējums, mazāka brāļa vai māsas piedzimšana. Nepieciešams pārrunāt ar bērnu, kas notiks, lai viņš zina, ko var sagaidīt.
Uzmanības novēršana	Efektīva metode mazākiem bērniem. Šo metodi izmanto, lai novērstu problēmas, pirms tās ir aizsākušās, un izraisītu pozitīvas jūtas tajās reizēs, kad bērns ir pēkšņi kļuvis dusmīgs vai bēdīgs. Metode dod labu rezultātu arī ar lielākiem bērniem un pieaugušajiem.
“Pārtraukuma” metode jeb “Pārdomu krēslīšs”	Var lietot ar bērnu, kam ir trīs un vairāk gadi situācijās, kad citas metodes nedarbojas. “Pārtraukums” ir noteikts laika sprīdis, kas ir paredzēts, lai bērns nomierinātos. To pielieto tikai tad, ja 1) bērns ir informēts par noteikumiem un tos pārkāpj, viņš dodas uz pārtraukuma vietu, kas ir pieaugušā redzeslokā vai klātbūtnē. 2) izvēlēta pārtraukuma vieta ar pieaugušā klātbūtni, kur atrasties arī citā telpā, taču tai jābūt bērnam drošai, tā nedrīkst būt slēgta un biedējoša. 3) bērnam jāpavada pārtraukuma vietā tik minūšu, cik viņam ir gadu.

	4) pēc pārtraukuma beigām bērns atgriežas pie savām iesāktajām nodarbēm, netiek kaunināts. Seko saruna, kurā akcentē vēlamo pozitīvo uzvedību, emocijas un jūtas.
Humors	Humors var palīdzēt, lai paraudzītos uz notikušo vieglāk un situācija atgrieztos pozitīvā gultnē, bet mēs paši saglabātu paškontroli. Svarīgi, lai bērns jau saprastu humoru, turklāt humora izmantošana nedrīkst būt bērnu pazemojoša. Jāapzinās, ka mazi bērni pieaugušo teikto parasti uztver konkrēti, tādēļ pārnestas nozīmes, ironija un sarkasms bērnam nav saprotams.
Pozitīvs pastiprinājums “zaļās pildspalvas” metode	Uzslava un bērna pozitīva novērtēšana, kad bērns uzvedas labi. Paslavē konkrētu bērna rīcību, novērtē bērna pūles, apraksti savas izjūtas saistībā ar situāciju. Pricājies, ja bērns ilgāku laiku velta uzmanību vēlamai nodarbei. Bērns uzvedīsies daudz labāk, ja slavēsi viņu par to, kas viņam izdodas, nevis, ja bieži teiksi “nē” un izteiksi aizliegumus. Bērns būs paklausīgāks, ja pieaugušie viņiem biežāk teiks, ko darīt, nevis ko nedarīt.
Motivācijas atrašana	Pielietojama pirmsskolas vecuma bērniem situācijās, kad bērns nevēlas veikt pašaprūpes darbības. Tiek veicināta bērna izjūta, ka viņš var paveikt nepieciešamo darbību, stiprinot bērna pašvērtējumu. To var veicināt, veidojot bērnam sacensību pašam ar sevi, piemēram, sakot: “Es ticu, ka šovakar tu vari ātrāk sakārtot mantas nekā vakar vakarā. Pamēģinām!”. Bērns jāpaslavē par cenšanos un progresu, neskatoties uz rezultātu, svarīgi neuzlikt pārāk sarežģītu uzdevumu, kam nepieciešama plānošana, ko bērns nespēj paveikt.
Ignorēšana	Kad uzvedība nevienu neapdraud, bērns vēlas pievērst pieaugušā uzmanību caur nevēlamo uzvedību.
Apstādināšana – kad bērns apdraud sevi vai citus	Pieaugušais stingrā, noteiktā balsī saka: “Stop” vai “Nē!”, “Pietiek!”. Ja bērns pakļaujas, tad viņu par to paslavē. Ja bērns turpina nevēlamo uzvedību, jāpielieto cita disciplinēšanas metode.
Ciešais apskāviens	Pieaugušais maigi, bet stipri satver bērnu sev klēpī, apķer bērnu un pašūpo, līdz viņš nomierinās. Šī metode ir kā stingrs atgādinājums – saki tikai to, kas nepieciešams, lai pārtrauktu bērna uzvedību.
Izolēšana no notikuma vietas – kad bērns apdraud sevi vai citus	Nodrošina citu telpu, kurā bērns nomierinās kopā ar pieaugušo. Augsta emocionālā uzbudinājuma stāvoklī piedāvā bērnam padzerties ūdeni maziem malkiem, piedāvā bērnam nomazgāt seju ar vēsu ūdeni. Ja bērna negatīvas uzvedības izpausmes nemazinās un nespēj atgūt emociju kontroli, sazinās ar vecākiem, lai ierodas pie bērna.
u.c.	

20. Iestādē ir attīstīta kopīga izpratne par uzvedības noteikumiem, uzvedības pārkāpumu sekām un rīcības stratēģijām, lai iedibinātu vienotu praksi pozitīvas uzvedības veicināšanai.

21. Uzvedības noteikumi:

21.1. ir balstīti 3 pamatvērtībās

drošība	atbildība	cieņa
atbilstoši savam vecumam pārvalda personīgās drošības un veselības pamatus.	atbilstoši vecumam uzņemas atbildību par saviem lēmumiem, rīcību un tās sekām; zina savus pienākumus un pilda tos.	respektē ikviena vajadzības un viedokli; atbilstoši savam vecumam ir apguvuši uzvedības noteikumus un pielieto tos praksē.

21.2. skaitliski nedaudzi (2 – 4), lakoniski noteikumi katram pirmsskolas dzīves aspektam;

21.3. katru noteikumu formulē kā vēlamo uzvedību (nelietojot “nedrīkst”, “nedari” utt.)

Vienoti uzvedības un kārtības noteikumi

	DROŠĪBA	ATBILDĪBA	CIENĀ
GRUPĀ	Turi savas rokas pie sevis. Pārvietojies soļiem, lēnām. Satīri sava darba vietu. Priekšmetus pārvieto pareizā satvērīnā.	Atrodi nodarbošanos. Gaidi savu kārtu. Klausies, vēro. Sakārto rotaļlietas pēc principa “katrai lietai sava vieta”.	Domā savas domas un pieņem savus lēmumus. Zini atbildi, pacel roku.
GARDEROBĒ	Apģērbu un apavus ieliec skapītī. Lūdz palīdzību, ja neizdodas pašam aizpogāt pogas vai aizsiet kurpju auklas.	Sakārto savu apģērbu un apavus. Apģērbies pakāpeniski, pareizā secībā.	Lieto tikai sev piederošu apģērbu un apavus.
GUĻAM-ISTABĀ	Gultu izmanto atpūtai un gulēšanai tikai savā gulvietā.	Saklāj savu gultu pēc gulēšanas.	Gulēšanas laikā ievēro klusumu, lai citi bērni var atpūsties.
ĒDIENREIZĒ	Galda piederumus izmanto ēšanai.	Pirms ēdienreizes nomazgā rokas.	Izturies ar cieņu pret ēdienu. Ievēro galda kultūru.

	Pie galda apsēdies uzmanīgi, lēnām.	Uzliec ēdienu tik, cik vari apēst.	
TUALETĒ	Tualeti un tās aprīkojumu lieto tikai tam paredzētajam nolūkam.	Aizgriez ūdens krānu, kad ūdeni nelieto. Lieto tikai savu podiņu, dvieli, zobu birsti/pastu, ķemmi.	Izmanto zēnu un meiteņu kabīnes pēc norādēm.
KORIDORĀ GAITENĪ	Pārvietojies soļiem, lēnām. Runā klusi. Kāpjot pa kāpnēm, turies pie margām.	Ievēro tīrību, novērtē citu darbu. Notīri apavus paklājā.	Sveicini pieaugušos. Saki pieklājības vārdus.
ZĀLĒ	Aparatūru un instrumentus lieto ar skolotāja atļauju.	Gaidi savu kārtu. Pasākuma laikā ievēro klusumu. Turies līdzās pārējiem grupas biedriem.	Pārtrauc sarunas, kad dzied un dejo.
SPORTA AKTIVITĀTĒ	Inventāru paņem ar skolotāja atļauju. Ziņo skolotājam, ja esi savainojies.	Ievēro rotaļu un spēļu noteikumus. Uzvelc sportam paredzēto apģērbu un apavus.	Palīdzi, ja kādam nepieciešams atbalsts.
EKSKURSIJĀ	Ievēro skolotāja norādījumus par ceļu satiksmes drošību. Ej pāri ar grupas biedru.	Uzvelc atstarojošo vesti.	Sarunājies klusi, lieto pieklājības vārdus.
PAGALMĀ	Esi uzmanīgs atrodoties tuvu šūpolēm, slidkalniņam, spēlējot bumbu. Pa vārtiem izej tikai kopā ar pieaugušo.	Izturies saudzīgi pret rotaļlietām. Ziņo par bīstamu situāciju skolotājam.	Dalies ar rotaļlietām.

21.4. uzvedības noteikumi, kas iezīmēti sarkanā krāsā, ir piemērojami bērniem no 2 gadu vecuma, ievērojot iestādē stingru konsekvenci, uzvedības modeļa automatizēšanai,

21.5. uzvedības noteikumi kas attiecināmi vienam pirmsskolas dzīves aspektam, jāievēro arī citos (piem., “saki pieklājības vārdus” jāievēro ne tikai koridorā/gaitenī, bet arī citur – grupā, pagalmā, ekskursijā u.c., “dalies ar rotaļlietām ” jāievēro ne tikai pagalmā, bet arī grupā, zālē, sporta aktivitātē u.c.)

22. Uzvedības pārkāpumu sekas:

22.1. uzvedības pārkāpumi tiek grupēti pēc to nozīmības;

Pirmsskolas vecuma bērnu uzvedības pārkāpumu piemēri

Destruktīvas saskarsmes piemēri (nozīmīgi pārkāpumi)	Nedestruktīvas saskarsmes piemēri (nelieli pārkāpumi)
Apdraud sevi vai citus, izaicinoši izjauc mācību darbu	Neapdraud paša un citu drošību. Tie var novērst izglītojamo uzmanību.
Bērns vardarbīgs saskarsmē ar vienaudžiem (kniebj, kož, sit, skrāpē u.c.).	Bērns neatlaidīgi pieprasa, lai citi pievērs viņam uzmanību.
Bērns vardarbīgs saskarsmē ar pieaugušajiem (knibj, kož, sit, skrāpē u.c.).	Bērns izturas egoistiski (uzskata, ka visas rotaļlietas paredzēti tikai viņam u.c.)
Bērns bojā vai iznīcina lietas (apzināti lauž rotaļlietas, grāmatas u.c.) vai bojā telpas.	Bērns iejaucas citu rotaļās vai sarunās.
Bērns moka dzīvniekus, putnus.	Bērns melo.
Runā rupji un tieši apsūkā.	Bērns ir spītīgs, ietiepīgs.
Bērns izjauc mācību darbu – trokšņo ar dažādiem materiāliem, kliec, atkārtoti nepakļaujas aicinājumiem ievērot noteikumus.	Bērns izraisa konfliktus ar vienaudžiem un/vai pieaugušajiem.
	Bērns neievēro pieaugušo prasības.
	Bērns atsakās pārgērbties sporta aktivitātēm.
	Bērns vārdiski vai fiziski/ar žestiem aizskar citu bērnu vai pieaugušo (pirmo reizi).
	Bērns nespēj sagaidīt savu kārtu, uzsāk darbību pirms signāla.
	Bērns nepieņem pārmaiņas (citu apģērbu, viedokli u.c.)
	Bērns nespēj būt mierīgs (visu laiku nemierīgi kustina rokas un kājas, grozās uz krēsla, ir pārāk aktīvs, kustīgs, arī tad, ja viņam aizrāda).
	Bērns pārāk jūtīgi reaģē uz aizrādījumiem (kliec, krīt zemē, spārdās, skrien prom, grūti nomierināt).

Bērnu uzvedības traucējumu un saskarsmes grūtību izpausmes ir individuālas, tādēļ var būt gadījumi, kad konkrētā bērna uzvedības izpausmes piemēros nav minētas.

22.2. atsevišķas, vienreizējas bērna uzvedības izpausmes neliecina par uzvedības traucējumiem vai saskarsmes grūtībām. Nepieciešams izvērtēt uzvedības izpausmju smagumu, biežumu, ilgumu, ietekmi uz bērna attīstību un ietekmi uz iekļaušanos sabiedrībā;

22.3. sekām jābūt samērīgām ar pārkāpumu;

22.4. bērnam jāmaņa apzināties, ka katra līmeņa pārkāpumiem ir zināmas dabiskās un loģiskās sekas, par kurām iepriekš ir informēti izglītojamie:

22.4.1. aizliegšana, tiesību un privilēģiju ierobežošana – sava laika brīva izmantošana, noteiktu piederumu, telpu vai līdzekļu lietošana;

22.4.2. citu cilvēku informēšana par bērna uzvedību – tikšanās ar citiem pedagogiem, administrāciju, bērna vecāku informēšana;

22.4.3. zaudējumu vai postījuma novēršana – salabot sabojāto, lietu atgriešana, saslaucīt, sakārtot, atlikt vietā;

23. skolotājs var izmantot pozitīva pastiprinājuma paņēmienus, lai novērstu agresīvu vai nepieņemamu uzvedību:

23.1. signāla lietošana darbību pārtraukšanai (plaukstu sasišana, zvaniņa skandēšana);

23.2. pieskaršanās plecam vai rokai darbību pārtraukšanai;

23.3. acu kontakta veidošana;

23.4. individualizēta darba vietas nodrošināšana tuvāk skolotājam;

23.5. laika limita noteikšana;

23.6. relaksācijas vietas nodrošināšana;

23.7. vizuālā atbalsta materiālu izmantošana;

23.8. skolotāja disciplīnas piemēra demonstrēšana;

23.9. pamudinājumi, uzslavas, žestu valodas izmantošana;

23.10. darbības pārtraukuma nodrošināšana pirms noguruma vai uzvedības maiņas u.c.

DABISKĀS RĪCĪBAS SEKAS	LOĢISKĀS RĪCĪBAS SEKAS
Likumsakarīgi izriet no bērna rīcības vai situācijas. Piemēram, ja bērns pārāk neuzmanīgi spēlējas ar rotaļlietu, un tā saplīst, tad vairs nav ar ko spēlēties. Ja bērns atsakās ēst piedāvātās pusdienas, viņš dabiski jūt izsalkumu. Dabiskās sekas iesaka pielietot situācijās, kad kaut kas ir pazaudēts, sabojāts, kad bērnam rodas ieradums „aizmirst”, viņš novilcina laiku, nepilda savus pienākumus.	Loģiskās sekas piemēro situācijās, kad dabisko seku iestāšanās var apdraudēt bērna veselību, labklājību. Loģiskās sekas ir kā strukturētas mācību situācijas, ko nosaka pieaugušais, piedzīvo bērns, un šīs sekas ir loģiski saistītas ar situāciju un bērna uzvedību. Loģiskās sekas iesaka pielietot situācijās, kad bērns nesadarbojas ar citiem bērniem, rada nekārtību, nerūpējas par savām mantām, bērnam ir destruktīva uzvedība, viņš nepilda savus pienākumus, dara pāri citiem u.c. situācijās. Pielietojot loģiskās rīcības sekas, bērns mācās uzņemties atbildību par savu uzvedību.

23. Rīcības stratēģijas:

23.1.23.2. ārkārtas situācijas vienmēr risina nekavējoties;

23.3. pedagogs ievēro izstrādāto kārtību un rīcības stratēģijas, kā reaģēt uz uzvedības pārkāpumiem.

Pedagogu rīcības shēma uzvedības noteikumu ievērošanas nodrošināšanai

**uzvedības noteikumi
izstrādāti, mācīti**

**tiek ievēroti
netiek ievēroti**

(nelieli pārkāpumi)

pozitīvā pastiprināšana

Pieej bērnam tuvu klāt un mierīgā tonīskaidri saki prasību, tad atkāpies un novēro.

skolotāja rīcība

Pieej bērnam klāt, atgādinā noteikumu, lūdz bērnam to atkārtot. Atkāpies un novēro.

Nostrādāja?

Jā

Nē

Lieliski! Tas ir labi, ka tu sakārtoji klučus!

Nostrādāja?

Nē

Pieej bērnam klāt, liec viņam izvēlēties starp iespēju turpināt vai sekām. Atkāpies. Vēro.

Nostrādāja?

Nē

Pieej tuvu klāt un iejaucies viņa darbībā. Lieto sekas. Neatkāpies.

Rīcības shēma ārkārtas gadījumā, ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību.

APDRAUDĒJUMS

PERSONA, KURA KONSTATĒ APDRAUDĒJUMU

MĒĢINA NOVĒRST APDRAUDĒJUMU

SNIEDZ CIETUŠAJAM PIRMO PALĪDZĪBU

NODROŠINA BĒRNAM VIDES MAIŅU CITĀ TELPĀ, PIESAISTOT CITA DARBINIEKA KLĀTBŪTNI

INFORMĒ IESTĀDES VADĪBU

IESTĀDES VADĪBA

NORĪKO ATBALSTA PERSONĀLU

ORGANIZĒ SARUNU AR IZGLĪTOJAMĀ VECĀKIEM

IZOLĒ APDRAUDĒJUMA IZRAISĪTĀJU KOPĀ AR PIEAUGUŠO

VECĀKI SADARBOJAS

JĀ

NĒ

VEIC ATBALSTA PERSONĀLA IETEIKTOS PASĀKUMUS

VADĪTĀJA RAKSTISKI INFORMĒ VECĀKUS PAR NEPIECIEŠAMO SADARBĪBU

JĀ NEIERODAS PĒC VADĪTĀJAS AICINĀJUMA VAI NEIESAISTĀS SITUĀCIJAS RISINĀŠANĀ, TIEK

INFORMĒTS SOCIĀLAIS DIENESTS VAI BĀRĪNTIESA

INFORMĒ VECĀKUS PAR NOTIKUŠO

RAKSTISKI ZIŅO PAR KONSTATĒTO FAKTU

(PIELIKUMS Nr.1)

Kristīgās pii bērna uzvedības izpausmju novērošanas veidlapa

Bērna vārds, uzvārds

Bērna vecums

Novērošanas datums

Laiks, kad tika novērotas bērna uzvedības problēmas:

- ☐ Rīta cēliens
- ☐ Pusdienas laiks
- ☐ Pēcpusdiena
- ☐ Visa diena

Bērna uzvedības problēmas apraksts (konkrēta epizode, bērna rīcība):

Kā Jūs rīkojāties šajā situācijā:

Kā bērns reaģēja uz Jūsu rīcību:

Kāda bija iesaistīto/a bērnu/a reakcija uz notiekošo situāciju:

Bērna uzvedības problēmas novērtējums

(no 1 līdz 4, kur ar „1” apzīmē –minimāli, ar „4” - pilnīgi neizturami, absolūti neciešami).

Lūdzu atzīmējiet, Jūsaprāt, atbilstošo vērtējumu: 1, 2, 3, 4.

Papildus informācija

Skolotāja vārds, uzvārds, paraksts: _____

**Kristīgās pii _____ . grupas pedagoga/u
iesniegums atbalsta komandai**

par izglītojamo _____

1. Izglītojamā problēmas pieteikums (mācību grūtības, uzvedības/saskarsmes grūtības u.c.)

_____ 2. Kad un kādu apstākļu
ietekmē radās grūtības/problēmas

_____ 3. Pedagoga/u veiktais
darbs

4. Pedagoga/u ieteikumi un priekšlikumi atbalsta komandai

Pedagoga vārds, uzvārds, paraksts _____

Datums _____

Iesniegums saņemts atbalsta komandā (datums , amats, vārds, uzvārds, paraksts)

KRISTĪGĀS PII ATBALSTA KOMANDAS SAPULCE AR VECĀKIEM
PROTOKOLS

ar _____ vecākiem.

20____gada_____

Sapulcē piedalās:

Darba kārtība:

Norises gaita:

Pieņemtie lēmumi:

Protokolēja:

Ar lēmumiem iepazīnos:

bērna vecums

plāna

realizēšanas periods

Sasniegumi (stiprās puses)

**Īpašās
vajadzības
un jomas,
kuras
jāattīsta
(vājās
puses)**

**Speciālistu
rekomendācijas**

**(logopēds,
psihologs u.c.)**

**Izglītības plāna realizēšanā iesaistītās
personas, paraksts**

Pedagogs_____

Pedagogs_____

Vecāki

			Sociālais pedagogs _____
Apstiprinu:			

2.daļa

Mācību joma	Mācību saturs (ko mācīsim?)	Paņēmieni (kā mācīsim?)	Nepieciešamais atbalsts (ar ko mācīsim?)	Piezīmes (+ vecāku ieteikumi)	Rezultāti

Mācību joma	Mācību saturs (ko mācīsims?)	Paņēmiens (kā mācīsims?)	Nepieciešamais atbalsts (ar ko mācīsims?)	Piezīmes (+ vecāku ieteikumi)	Rezultāti
Mācību jomas nosaukums vai darbību virziens. 1. Ikdienas dzīves aktivitātes. 2. Fiziskās aktivitātes. 3. Emocijas un to uztvere. 4. Pašregulācija un paškontrolē. 5. Attiecības ar vienaudžiem. 6. Attiecības ar pieaugušajiem. 7. Runa, valoda, komunikācija. 8. Sagatavošanās lasītprasmei. 9. Sagatavošanās rakstītprasmei. 10. Attiecības ar dabu, apkārtni, vidi. 11. Matemātiskie priekšstati. 12. Mākslas uztvere, estētika. 13. Iniciatīva radošajās aktivitātēs.	Konkrēts uzdevums un darbības. Kritēriji. Mācību saturs.	Darba metodes, paņēmieni ar kuru palīdzību var sasniegt mērķi.	Mācību līdzekļi. Ikdienā pielietojamās prasmes un vide.	Atvieglo rezultātu apkopošanu. novērošana, pārrunas, diskusija, bērna pašvērtējums, vecāku, skolotāju vērtējums, bērna darbu analīze, u.c.	Kritēriju izvērtēšana. Sasniegumi un neveiksmes.

14.Intereses, eksperimentēšan as prieks.					
15.Problēmu risināšana.					
16.Gribasspēks, izziņas motivācija.					
u.c.					